

رشد تجارت ایران با اوراسیا

تقویت روابط ایران با کشورهای اوراسیا برای دست یافتن به بازارهای جهانی از مهم‌ترین سیاست‌های دولت است که در این زمینه با برنامه‌ریزی و تسهیل در تجارت، توسعه صادرات با رشد ۲٫۵ برابری رقم خورده است.

رئیس سازمان توسعه تجارت گفت: ۴ سال پیش با اوراسیای وارد تجارت آزاد شدیم و تعرفه‌ها کاهش یافت یا صفر شد. در این مدت تجارت با کشورهای عضو این اتحادیه ۲٫۵ برابر شد.

محمدعلی دهقان‌دهنوی عنوان کرد:اوراسیانخستین تجربه تجارت آزاد ایران است که در آن ۸۷درصد تعرفه‌ها کنار گذاشته می‌شود و تجار باید خود را برای رقابت جدید آماده کنند.ضمن اینکه کشورهای عضو هم تمایل دارند کالاهای خود را در ایران عرضه کنند.

توافقنامه تجارت آزاد میان اتحادیه اقتصادی اوراسیا و ایران چهارم دیماه ۱۴۰۲ (۲۵ دسامبر ۲۰۲۳) در سنت‌پترزبورگ روسیه امضا شد که دستاورد آن کاهش یا رفع موانع تعرفه‌ای و غیر تعرفه‌ای و حمایت از تعاملات اقتصادی و تجاری است. بر این اساس، با امضای سند نهایی توافقنامه تجارت آزاد،۸۷درصد تک تعرفه کالاهای تجاری ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا صفر می‌شود.

اجرای طرح کالابرگ در سال ۱۴۰۳ منتفی است

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی اعلام کرد در بودجه سال ۱۴۰۳ هیچ ردیفی برای اجرای طرح کالابرگ پیش‌بینی نشده است و به همین دلیل، این طرح اجرا نخواهد شد.

احمد میردی در حاشیهٔ آیین توزیع ۲ هزار سری چپیزبه به زوجین دارای معلولیت، در جمع خبرنگاران با اشاره به اجرای قانون حقوق افراد دارای معلولیت،امه داد: بر اساس این قانون، باید ۳ درصد از فرصت‌های شغلی به افراد دارای معلولیت اختصاص یابد. وی در بخش دیگری از سخنان خود درباره طرح کالابرگ در سال ۱۴۰۳ تصریح کرد: در بودجه سال ۱۴۰۳ اعتباری برای اجرای طرح کالابرگ پیش‌بینی نشده است.

بانک مرکزی باید بر معاملات رمزارزها نظارت و قاعده‌گذاری کند

عضو هیات‌رئیس‌ه مجلس ضمن تأکید بر نظارت و قاعده‌گذاری بانک مرکزی بر فعالیت رمزارزها گفت: رمزارزها ظرفیتی خوبی برای دور زدن تحریم‌های بانکی و بی‌اثر کردن فشارهای دشمن علیه کشورمان دارند.

مجتبی یوسفی با بیان اینکه امروز رمزارزها و به طور کل فعالیت‌های اقتصادی در فضای مجازی ظرفیتی پیدا کرده است که ما دیگر نمی‌توانیم آن را نادیده بگیریم، تصریح کرد: نادیده گرفتن این ظرفیتی بزرگ به معنای محروم کردن خودمان از مزایای آن است.

عضو هیات‌رئیس‌ه مجلس اظهار داشت: ما می‌توانیم با قانونمند کردن و نظارت دقیق بر فعالیت‌های اقتصادی در حوزه مجازی و از جمله بحث رمزارزها ضمن نظام‌مند کردن فعالیت‌ها در این حوزه از مزایای آن بهره‌مند شویم. یوسفی با بیان اینکه نظارت دقیق بر فعالیت‌ها و معاملات رمزارزها از سوی بانک مرکزی می‌تواند از تخلفات و سودجویی‌ها جلوگیری کند، افزود: این حوزه برای درست کار کردن و بهره‌مند واقع شدن باید نظام‌مند شود و برای این کار نیز در قانون جدید بانک مرکزی تکلیف قانونی لحاظ شده است.

سکه ۵۲میلیون و ۴۰۰ هزار تومان

دیروز در بازار سکه و طلا قیمت طلای ۱۸ عیار هر گرم ۴ میلیون و ۶۲۵ هزار تومان، سکه تمامبهار آزادی طرح قدیم ۵۱ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان و سکه تمامبهار آزادی طرح جدید نیز ۵۲ میلیون و ۴۰۰ هزار تومان بود. همچنین قیمت نیم‌سکه بهار آزادی ۲۷ میلیون و ۱۰۰ هزار تومان، ربع‌سکه بهسار آزادی ۱۷ میلیون و ۱۰۰ هزار تومان، سکه گرمی ۸ میلیون و ۱۰۰ هزار تومان بود. هر مثقال طلا در بازار داخلی نیز روز گذشته ۱۹ میلیون و ۹۹۵ هزار تومان ارزش‌گذاری شد و قیمت هر اونس طلا در بازارهای جهانی ۲۶۵۱ دلار بود.

رشد ۲۴ درصدی تجارت ایران با همسایگان

مدیرکل دفتر غرب آسیای سازمان توسعه تجارت ایران با اشاره به رشد تجارت با کشورهای همسایه، از اقدامات اولیه وزارت اقتصاد برای صدور نخستین ضمانتنامه‌های بانکی دولتی برای پروژه ایرانی خارج از کشور خبر داد. عبدالامیر ربیهاوی با اشاره به رشد تجارت با کشورهای همسایه گفت: حجم تجارت ایران با کشورهای همسایه (در حوزه غرب آسیا) از جمله اردن، لبنان، بحرین، قطر عمان و عراق و… در ۷ ماه نخست سال جاری بیش از ۲۴ درصد رشد را تجربه کرده است. وی با بیان اینکه بالاترین ارزش صادرات ایران با عراق رقم خورد، گفت:۴۵ تا ۴۶درصد مجموع صادرات ایران با کشورهای همسایه است؛ میانگین تجارت ایران با همسایگان ۱۰ میلیارد دلار است که در ۷ ماه نخست سال جاری تجارت ما به این کشور رشد ۳۶ درصدی را تجربه کرده؛اگر با همین روند تجارت ایران با عراق ادامه داشته باشد تا پایان اسمال رکورد تجارت با عراق شکسته خواهد شد و از مرز ۱۰ میلیارد دلار عبور می‌کند.

این مقام مسؤول اظهار داشت: تجارت ایران با عمان نیز در ۷ ماه ابتدای سال رشد ۱۸ درصدی داشت؛ عمان از نظر سیاسی همسو با ما است و از نظر صادرات مجدد با ایران همکاری‌های خوبی دارد و می‌توان گفت تجارت با عمان هر ساله روند صعودی به خود می‌گیرد.

ربیهاوی گفت: ایران به همسایگان بویژه کشورهایایی که در حال بازسازی هستند و به نوعی مصرف‌کننده تلقی می‌شوند، کالا با ارزش افزوده بالا صادر می‌کند؛ به عنوان مثال حجم قابل توجهی کالا از جمله فولاد، سرمایهک و مواد غذایی به عمان و عراق صادر می‌شود؛ کالاهایی که به امارات صادر می‌شود با هدف مصرف در این کشور نیست و بخشی از آن صادرات مجدد می‌شود.

قیمت ارز توافقی ۶۱ هزار تومان شده در حالی که چند ماه پیش قیمت ارز بازار آزاد زیر ۶۰ هزار تومان بود

می‌کند و در مبارزه با فقر اقدامات جدی انجام خواهد داد. این هدف‌گذاری دولت با سیاست‌هایی که امروز به کار گرفته تطابق ندارد. حتی گزارش‌های ماهانه تورم در چند وقت اخیر نه‌تنها نشان نمی‌دهد که تورم افت کرده، بلکه رشد نیز داشته است، بنابراین دولت در موقعیت کنونی باید سیاست‌های خود را به صورت شفاف اعلام کند و اینکه در هدفگذاری تورمی خود تغییراتی را به وجود آورده است یا خیر!

برخی مدیران اقتصادی دولت چهاردهم تأکید دارند که با رشد قیمت ارز شرکت‌های داخلی تشویق می‌شوند صادرات بیشتری داشته باشند، زیرا از این طریق درآمد بیشتری کسب می‌کنند و هزینه‌های آنها پوشش داده می‌شود. در واقع این شرکت‌ها با صادرات می‌توانند کمبود درآمدها در نتیجه سرکوب قیمت‌های داخلی را جبران کنند. این استدلال در شرایط مطرح می‌شود که عملاً سرکوب قیمت مصداق واقعی ندارد. برای نمونه همین خودروسازان داخلی همواره ادعا می‌کنند که قیمت‌گذاری دستوری منجر به زیان انباشته در آنها شده است، در حالی که هر ساله مناسب با تورم، قیمت محصولات خود را بالا برده‌اند و در بازار آزاد نیز خودرو بیش از نرخ دلار گران شده است.

پس اگر اقتصاد کشور تحت تأثیر نوسانات ارزی می‌کسری بودجه و رشد نقدینگی دچار تورم می‌شود مسبب اصلی آن دولت است و باید پاسخگو باشد، چرا که در همین چند ماه اخیر درباره رشد قیمت ارز و اثرات منفی آن بر اقتصاد کشور بارها از زبان کارشناسان گزارش‌های منتشر شده است؛ اما همواره وزارت اقتصاد آنها را رد و حتی در جهت مخالف آن حرکت کرده است، به همین دلیل باید پاسخ درخوری درباره ادامه اجرای این سیاست‌ها و دستاوردهای کوتاه‌مدت آن داده شود تا مخاطبان نسبت به این‌ رویکرد توجیه شوند.

دلار آمریکا

بازخوانی اثر نوسانات نرخ ارز در ۳ دهه

از سال ۱۳۷۱ تا ۱۳۸۰ نرخ ارز رسمی ثابت نگه داشته شد اما نرخ ارز غیررسمی از ۱٫۴۹۸ ریال به ۷٫۹۲۰ ریال در سال ۱۳۸۱ رسید.

در شوک ارزی دوم، در سال ۱۳۸۰ نرخ دلار رسمی از ۱٫۷۵۰ ریال به ۸٫۱۴۰ ریال (۳۶۵ درصد) افزایش یافت ولی نرخ غیررسمی دلار بانذکی افزایش از ۷٫۹۲۰ ریال به ۷٫۹۹۰ ریال (۹ دهم درصد) تغییر کرد. این امر نشان‌دهنده این واقعیت است که بازار غیررسمی در ابتدا به تغییر نرخ رسمی ارز واکنش قابل ملاحظه‌ای نشان نداده است. به عبارت دیگر مثل دوره قبل، تقاضا برای ارز به نقطه اشباع رسیده بود.

در آن مقطع روابط اقتصادی با کشورهای جهان بویژه با کشورهای همسایه بهبود یافت. از نظر اجرای برنامه سوم توسعه، در این دوره بسیاری از شاخص‌های کلان اقتصادی مثبت شده بود. در این دوره بعد از افزایش نرخ رسمی ارز (از سال ۱۳۸۱ تا ۱۳۸۴) سیاست تثبیت نرخ ارز دنبال شد و تغییرات نرخ ارز رسمی و غیررسمی بسیار اندک بود. منتها شوک ارزی اثر خود را بر نرخ تورم گذاشت و نرخ تورم ۱۱٫۴ درصدی سال ۱۳۸۰ در سال‌های ۱۳۸۱، ۱۳۸۲ و ۱۳۸۳ به ترتیب به ۱۵٫۸، ۱۵٫۶ و ۱۵٫۲ درصد افزایش یافت.

■ **شوک ارزی در دولت مهرورزی**

سال ۱۳۸۹ نرخ ارز رسمی دلار از ۱۰٫۳۶۴ ریال به ۱۲٫۲۶۰ ریال رسید (۱۸٫۳ درصد رشد) و نرخ ارز غیررسمی از ۱۰٫۴۴۲ ریال به ۱۸٫۹۲۰ ریال (۸۱٫۲ درصد رشد) افزایش یافت. این تغییرات نرخ ارز رسمی و غیررسمی در پایان دوره دولت احمدی‌نژاد نسبت به اول دوره به ترتیب ۱۴۶٫۷ و ۸۳٫۲ درصد رشد داشت. در دوره دولت دهم برخلاف دوره‌های قبلی، تغییرات کمی در نرخ رسمی ارز در سال اول شوک ارزی رخ داد اما تغییرات در نرخ ارز غیررسمی (۸۱٫۲ درصد) زیاد بود. این تغییرات نشان‌دهنده فراوانی ارز دولتی و عطش متقاضیان به خرید و فروش ارز در بازار آزاد بود. اما اثر شوک ارزی بر نرخ تورم زیاد بود و اثر خود را در همان ابتدای سال بر نرخ تورم گذاشت. نرخ تورم ۱۸٫۴ درصدی سال ۱۳۸۶ به ۲۵٫۴ درصد در سال ۱۳۸۷ افزایش یافت و در سال‌های آخر دوره دولت مهرورزی (۳۴٫۷ و ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲) نرخ تورم به ترتیب به ۳۰٫۵ و ۳۴٫۷ درصد بالغ شد.

از ۲۸٫۵۰۰ تومان به ۳۸٫۵۰۰ تومان رسیده است. در چند وقت اخیر برخی ارائه‌کنندگان خدمات به بهانه همین رشد نرخ ارز، قیمت‌ها را بالا برده‌اند. به طور قطع اگر دولت نتواند بازار ارز را مدیریت کند شاهد رشد تدریجی قیمت ارز خواهیم بود. همیشه در شرایطی که قیمت‌ها نوسانی می‌شود دلالان در بازار فعال می‌شوند و تارگت‌های جدیدی را برای قیمت دلار اعلام می‌کنند. برای نمونه زمانی که قیمت دلار در بازار آزاد در محدوده ۵۰ هزار تومان بود تارگت ۷۰ هزار تومان می‌دادند. همین مساله به ایجاد

انتظارات تورمی و افزایش تقاضا در بازار منجر شد. در مقطع کنونی نیز که قیمت دلار در بازار آزاد ۷۰ هزار تومان است تارگت ۱۰۰ هزار و ۱۲۰ هزار تومان می‌دهند. اگر قرار باشد بازار مطابق این تارگت‌ها حرکت کند به طور قطع قیمت کالاها در بازار به شدت بالا می‌رود.

دولت تاکنون به وعده کنترل تورم جامه عمل نپوشانده و سیاست‌های ارزی در راستای رشد قیمت‌ها بوده است. اما باید توجه داشت در مقطع کنونی که به ۳ ماهه آخر سال نزدیک می‌شویم اگر دولت چاره‌ای برای

مدیریت ارز پیدا نکند شاهد رشد هنجانی قیمت ارز خواهیم بود، چراکه در ۳ ماهه سوم سال عده‌ای برای مسافرت‌های خارجی نوروز به دنبال خرید ارز هستند و تقاضای جدید ایجاد می‌کنند. عده‌ای هم به امید اینکه در نیمه نخست سال آینده اثر تورمی سالانه منجر به رشد قیمت ارز شود، قبل سال به دنبال خرید ارز خواهند بود، به همین دلیل روند صعودی قیمت ارز آغاز می‌شود.

گروه اقتصادی: قیمت ارز توافقی در مرکز مبادله به ۶۱ هزار تومان رسید. در این معاملات تمام صادرکنندگان مشمول بند ۲ ماده ۸ آیین‌نامه اجرایی تبصره ۶ بند «ح» ماده ۲ مکرر قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، از روز شنبه مورخ ۱۱ آذر ۱۴۰۳، از طریق بانک عامل، ارز حاصل از صادرات خود را در بستر مرکز مبادله ایران به فروش می‌رسانند. همچنین تمام واردکنندگان دارای مجوز تخصیص معتبر از محل تأمین مرکز مبادله ایران باید به عنوان متقاضی خرید از طریق بانک عامل در بستر این مرکز اقدام به تأمین و خرید ارز کنند.

در این میان نرخ ارز ۶۱ هزار تومانی معاملات توافقی سیگنال صعودی به بازار آزاد صادر کرد و بر مبنای آن قیمت ارز بازار آزاد از ۶۸ هزار تومان چند روز پیش به مرز ۷۱ هزار تومان رسید. این در حالی است که عبدالناصر همتی، وزیر امور اقتصادی و دارایی مدعی بود با افزایش نرخ ارز صادراتی، نه‌تنها صادرکننده‌ها عرضه بیشتری خواهند داشت، بلکه قیمت ارز بازار آزاد نیز تعدیل خواهد شد.

حتی این مساله منجر به صدور سیگنال مثبت به بازار سرمایه نیز نشده است، چرا که در ابتدای هفته جاری بورس به رنگ قرمز درآمد. به عبارت دیگر معاملات بورس تحت تأثیر ارزندگی و وضعیت بنیادی شرکت‌هاست و عملاً نرخ ارز توافقی نمی‌تواند تمام بازار سهام را تحت تأثیر قرار دهد، چرا که بسیاری از همین شرکت‌های صادرکننده بخش عمده ارز خود را برای واردات ماشین‌آلات و تجهیزات تخصیص می‌دهند. به همین دلیل نرخ ارز ۶۱ تومانی تنها به گرانی کالاهایی منجر می‌شود که قرار است واردکننده‌ها از این مسیر عرضه کنند اما مساله این است که در بازار هر کالایی گران شود روی سایر کالاها اثر تورمی دارد و به گرانی می‌انجامد، بویژه اینکه در حال حاضر در بودجه ۱۴۰۴ نیز قیمت ارز واردات کالاهای اساسی

^[1] در حالی که چند ماه پیش قیمت ارز بازار آزاد زیر ۶۰ هزار تومان بود

^[2] در حالی که چند ماه پیش قیمت ارز بازار آزاد زیر ۶۰ هزار تومان بود